

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Materiał dodatkowy
<i>Zagadnienie:</i>	Zadanie rozszerzonej odpowiedzi: pismo formalne
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny
<i>Przedmiot:</i>	Wiedza o społeczeństwie
<i>Poziom egzaminu:</i>	Rozszerzony
<i>Adresaci dokumentu:</i>	Nauczyciele wiedzy o społeczeństwie Uczniowie szkół ponadpodstawowych
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	17 marca 2023 r.

Zespół redakcyjny:

dr hab. Piotr Załęski, prof. UW
dr hab. Sylwester Gardocki (UW)

Konsultacja:

Elwira Górczak-Ulman (OKE w Gdańsku)
Barbara Andrzejewska (OKE w Jaworznie)
Magdalena Kubala (OKE w Krakowie)
Stanisław Adam Doliwa (OKE w Łomży)
Maciej Młynarczyk (OKE w Poznaniu)
Krzysztof Niwiński (OKE w Warszawie)

Recenzenci:

dr hab. Łukasz Zamęcki (UW)
dr Tomasz Karpowicz (UW)
dr Marcin Smolik (CKE)
dr Wioletta Kozak (CKE)
Anna Rابيةga (OKE we Wrocławiu)

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna
w Gdańsku
ul. Na Stoku 49, 80-874 Gdańsk
tel. 58 320 55 90
komisja@oke.gda.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna
w Jaworznie
ul. Adama Mickiewicza 4, 43-600 Jaworzno
tel. 32 616 33 99
oke@oke.jaworzno.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna
w Krakowie
os. Szkolne 37, 31-978 Kraków
tel. 12 683 21 99
oke@oke.krakow.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna
w Łomży
al. Legionów 9, 18-400 Łomża
tel. 86 473 71 20
sekretariat@oke.lomza.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna
w Łodzi
ul. Ksawerego Praussa 4, 94-203 Łódź
tel. 42 634 91 33
sekretariat@lodz.oke.gov.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna
w Poznaniu
ul. Gronowa 22, 61-655 Poznań
tel. 61 854 01 60
sekretariat@oke.poznan.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna
w Warszawie
pl. Europejski 3, 00-844 Warszawa
tel. 22 457 03 35
info@oke.waw.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna
we Wrocławiu
ul. Tadeusza Zielińskiego 57, 53-533 Wrocław
tel. 71 785 18 94
sekretariat@oke.wroc.pl

Centralna Komisja Egzaminacyjna
ul. Józefa Lewartowskiego 6, 00-190 Warszawa
tel. 22 536 65 00
sekretariat@cke.gov.pl

I. Zadanie rozszerzonej odpowiedzi: pismo formalne a podstawa programowa

Zgodnie z *wprowadzeniem* do podstawy programowej kształcenia ogólnego dla III etapu edukacyjnego (4-letnie liceum ogólnokształcące oraz 5-letnie technikum) ta podstawa jest ukierunkowana na rozwój myślenia, w tym na rozwiązywanie problemów oraz na skuteczne podejmowanie decyzji¹.

Chociaż tego typu umiejętności podczas egzaminu maturalnego z WoS-u są weryfikowane poprzez różne zadania, to ważne miejsce wśród nich zajmuje zadanie rozszerzonej odpowiedzi: pismo formalne. To zadanie należy określić jako powiązane z wieloma umiejętnościami zdobywanymi przez ucznia w trakcie kształcenia, zapisanymi we wskazanej podstawie programowej, przy tym za najważniejsze z nich trzeba uznać:

- wskazane już myślenie jako proces obejmujący m.in. transformację dostępnych informacji i rozwiązywanie problemów;
- umiejętność komunikowania się „w piśmie”;
- rozwiązywanie problemów;
- umiejętność dokonywania selekcji informacji i rzetelnego korzystania ze źródeł;
- umiejętność podejmowania działań indywidualnych².

W obu zakresach podstawy programowej wiedzy o społeczeństwie dla szkół ponadpodstawowych (podobnie jak i w podstawie dla szkoły podstawowej) sformułowano cele kształcenia (wymagania ogólne) dla czterech obszarów. Są to:

I. Wiedza i rozumienie;

II. Wykorzystanie i tworzenie informacji;

III. Rozumienie siebie oraz rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów;

IV. Komunikowanie i współdziałanie.

Zadanie rozszerzonej odpowiedzi: pismo formalne weryfikuje nierzadko (niektóre) wymagania ogólne dla wszystkich tych obszarów³, niemniej zawsze odnosi się bezpośrednio do ostatniego wymagania ogólnego w obszarze czwartym: „korzysta z procedur i możliwości, jakie stwarzają obywatelom instytucje życia publicznego, w tym instytucje prawne – sporządza pisma do organów władz” (IV.5)⁴.

---

¹ Zob. W. Kozak, *Wprowadzenie*, [w:] *Vademecum Nauczyciela. Wdrażanie podstawy programowej w szkole ponadpodstawowej. Wiedza o społeczeństwie*, Warszawa 2019, s. 6.

² *Preambuła podstawy programowej kształcenia ogólnego, III etap edukacyjny: 4-letnie liceum ogólnokształcące oraz 5-letnie technikum* [w:] *Podstawa programowa kształcenia ogólnego z komentarzem: Wiedza o społeczeństwie*, https://cke.gov.pl/images/EGZAMIN_MATURALNY_OD_2023/podstawa_programowa/wiedza-o-spoleszenstwie.pdf, s. 7–8.

³ Co zobaczymy na konkretnych przykładach takich zadań zamieszczonych w niniejszym materiale.

⁴ W podstawie programowej z przedmiotu dla szkół ponadpodstawowych w zakresie podstawowym analogiczne wymaganie brzmi „korzysta z procedur i możliwości, jakie stwarzają obywatelom instytucje życia publicznego, w tym instytucje prawne – sporządza proste pisma do organów władz” [IV.3]), natomiast w przypadku szkoły podstawowej: „korzysta z prostych procedur oraz z możliwości, jakie stwarzają obywatelom instytucje życia publicznego – wskazuje, gdzie załatwić proste sprawy urzędowe” [IV.5)].

Te umiejętności są zatem istotne nie tylko w odniesieniu do kształcenia w zakresie rozszerzonym w szkole ponadpodstawowej. Widać także, że powinny być systematycznie rozwijane.

Zarówno w kontekście zadania rozszerzonej odpowiedzi: pismo formalne na egzaminie maturalnym z WoS-u, jak i w odniesieniu do całości tego egzaminu ważne jest podkreślenie, że w podstawie programowej z przedmiotu całkiem dokładnie określono wymagania szczegółowe, będące nie tylko wymaganiami związanymi z procesem uczenia się i nauczania w szkole, lecz także – generalnie – wymaganiami weryfikowanymi podczas egzaminu maturalnego⁵. Lektura zapisów poszczególnych wymagań wydaje się zatem zasadna i dla nauczycieli, i dla uczniów przygotowujących się do egzaminu maturalnego z przedmiotu⁶.

Wiele wymagań szczegółowych z podstawy programowej WoS-u dla liceum i technikum odnosi się do umiejętności niezbędnych do realizacji zadania rozszerzonej odpowiedzi: pismo formalne. Niektóre z nich zaś wprost stwierdzają konieczność sporządzania takich pism, przy tym są to wymagania zarówno z zakresu podstawowego, jak i z rozszerzonego podstawy:

- ZP.IV.2) [...] pisze skargę do Rzecznika Praw Obywatelskich (według wzoru dostępnego na stronie internetowej) [...].
- ZP.V.9) [...] pisze odwołanie od decyzji administracyjnej.
- ZP.V.11) [...] pisze zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa.
- ZP.V.13) [...] pisze wniosek o udzielenie informacji publicznej.
- ZR.XI.18) [...] pisze pozew w sprawie cywilnej.
- ZR.XI.23) [...] pisze akt oskarżenia prywatnego.
- ZR.XII.3) [...] pisze skargę do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka.

---

⁵ W maturze 2023 i 2024 roku nie wszystkie wymagania szczegółowe z zakresu podstawy programowej będą weryfikowane. W tych latach egzamin z WoS-u będzie przeprowadzany na podstawie wymagań egzaminacyjnych określonych w załączniku do rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r. Wymagania egzaminacyjne z tego rozporządzenia są nieco okrojona wersją analogicznych wymagań z podstawy programowej WoS-u (usunięto 37 z nich, co stanowi 12,6% wszystkich wymagań, które znajdują się w podstawie programowej). Zob. *Aneks do Informatora o egzaminie maturalnym z wiedzy o społeczeństwie w Formule 2023 obowiązujący w latach szkolnych 2022/2023 i 2023/2024*,

https://cke.gov.pl/images/EGZAMIN_MATURALNY_OD_2023/Informatory/2023/Aneks_2023_2024_wos_EM_F23.pdf.

Warto zaznaczyć, że najmniejszej redukcji dokonano właśnie w bloku *Prawo i prawa człowieka* – usunięto 4 wymagania, co stanowi 7,2% wszystkich wymagań z tego bloku.

⁶ Zob. P. Załęski, *Komentarz do podstawy programowej przedmiotu wiedza o społeczeństwie: liceum i technikum [w:] Podstawa programowa kształcenia ogólnego z komentarzem: Wiedza o społeczeństwie...*, s. 43.

II. Zadanie rozszerzonej odpowiedzi: pismo formalne w informatorze maturalnym

W aktualnym informatorze maturalnym zapisano konieczność obecności w każdym arkuszu egzaminacyjnym dwóch zadań rozszerzonej odpowiedzi⁷:

- 1) zadania wymagającego „napisania pisma procesowego lub urzędowego z wykorzystaniem własnej wiedzy przedmiotowej” i załączonych materiałów źródłowych, w tym przepisów prawnych;
- 2) zadania wymagającego skonstruowania „dłuższej wypowiedzi argumentacyjnej z wykorzystaniem własnej wiedzy przedmiotowej i załączonych materiałów źródłowych”⁸.

Niniejszy materiał dotyczy zadań wskazanych w 1. punkcie. Widzimy także, że takie zadanie musi być obudowane materiałem źródłowym⁹. Zadanie rozszerzonej odpowiedzi: pismo formalne wymaga zatem „napisania pisma formalnego (np. zażalenie, pozew, apelacja, odwołanie, skarga) na podstawie różnych materiałów (na ogół: opisu sytuacji i przepisów prawnych)”¹⁰.

W informatorze zapisano, że zadanie rozszerzonej odpowiedzi: pismo formalne zawsze dotyczy problematyki bloku *Prawo i prawa człowieka*, w związku z czym może ono odnosić się do wszystkich wymagań działów IV. *Prawa człowieka i ich ochrona* oraz V. *Prawo w Rzeczypospolitej Polskiej* z podstawy programowej dla zakresu podstawowego (odpowiednio: 7 i 13 wymagań), natomiast dla zakresu rozszerzonego – wszystkich wymagań działów XI. *System prawa w Rzeczypospolitej Polskiej* oraz XII. *Prawa człowieka i ich ochrona międzynarodowa* (odpowiednio: 25 i 10 wymagań)¹¹.

Zadanie rozszerzonej odpowiedzi: pismo formalne jest oceniane według kryteriów, w których wyodrębniono kategorie elementów składowych oraz właściwą konstrukcję. Zgodnie z informatorem zadania rozszerzonej odpowiedzi: pismo formalne są oceniane w sposób następujący:

- w przypadku zadania, za którego rozwiązanie można otrzymać maksymalnie 5 punktów:
  - 5 pkt** – rozwiązanie ze zrealizowanymi w pełni dwiema kategoriami elementów składowych oraz o właściwej konstrukcji.
  - 4 pkt** – rozwiązanie ze zrealizowanymi w pełni dwiema kategoriami elementów składowych ALBO rozwiązanie ze zrealizowaną jedną kategorią elementów składowych w pełni i jedną – częściowo oraz o właściwej konstrukcji.

---

⁷ Te dwa zadania zastąpiły dotychczasowe wypracowanie, przy czym za rozwiązanie ich obu można uzyskać łącznie tyle samo punktów, ile przyznawano za realizację dawnego wypracowania (12 punktów, 20% punktów z arkusza). Interesujące nas w niniejszym opracowaniu zadania rozszerzonej odpowiedzi z pewnością różnią się od dawnego wypracowania znacznie bardziej niż zadania rozszerzonej odpowiedzi: wypowiedź argumentacyjna (oba rodzaje zadań RO są przy tym formą znacznie krótszą niż wypracowanie).

⁸ *Informator o egzaminie maturalnym z wiedzy o społeczeństwie od roku szkolnego 2022/2023*, red. P. Załęski i in., https://cke.gov.pl/images/EGZAMIN_MATURALNY_OD_2023/Informatory/Informator_EM2023_wos.pdf, s. 6.

⁹ Przy tym należy podkreślić, że często informacje zawarte w materiałach można – a najczęściej trzeba – wykorzystać bezpośrednio w swojej wypowiedzi – czasem na ich podstawie można wytworzyć dużą jej część.

¹⁰ *Informator...*, s. 7.

¹¹ Tamże, s. 6.

- 3 pkt** – rozwiązanie ze zrealizowaną jedną kategorią elementów składowych w pełni i jedną – częściowo.
  - 2 pkt** – rozwiązanie ze zrealizowanymi częściowo dwiema kategoriami elementów składowych ALBO rozwiązanie ze zrealizowaną w pełni jedną kategorią elementów składowych.
  - 1 pkt** – rozwiązanie ze zrealizowaną częściowo jedną kategorią elementów składowych.
  - 0 pkt** – rozwiązanie bez zrealizowanej kategorii elementów składowych ALBO brak rozwiązania.
- w przypadku zadania, za którego rozwiązanie można otrzymać maksymalnie 7 punktów:
    - 7 pkt** – rozwiązanie ze zrealizowanymi w pełni trzema kategoriami elementów składowych oraz o właściwej konstrukcji.
    - 6 pkt** – rozwiązanie ze zrealizowanymi dwiema kategoriami elementów składowych w pełni i jedną – częściowo oraz o właściwej konstrukcji ALBO rozwiązanie ze zrealizowanymi w pełni trzema kategoriami elementów składowych.
    - 5 pkt** – rozwiązanie ze zrealizowanymi dwiema kategoriami elementów składowych w pełni i jedną – częściowo ALBO rozwiązanie ze zrealizowaną jedną kategorią elementów składowych w pełni i dwiema – częściowo oraz o właściwej konstrukcji.
    - 4 pkt** – rozwiązanie ze zrealizowanymi w pełni dwiema kategoriami elementów składowych ALBO rozwiązanie ze zrealizowaną jedną kategorią elementów składowych w pełni i dwiema – częściowo.
    - 3 pkt** – rozwiązanie ze zrealizowanymi częściowo trzema kategoriami elementów składowych ALBO rozwiązanie ze zrealizowaną jedną kategorią elementów składowych w pełni i jedną – częściowo.
    - 2 pkt** – rozwiązanie ze zrealizowanymi częściowo dwiema kategoriami elementów składowych ALBO rozwiązanie ze zrealizowaną w pełni jedną kategorią elementów składowych.
    - 1 pkt** – rozwiązanie ze zrealizowaną częściowo jedną kategorią elementów składowych.
    - 0 pkt** – rozwiązanie bez zrealizowanej kategorii elementów składowych ALBO brak rozwiązania.

Wynika stąd, że w tego typu zadaniach wyodrębnia się **dwie** (w zadaniach za 5 punktów) lub **trzy** kategorie elementów składowych (w zadaniach za 7 punktów). Niezależnie od tego, czy za dane zadanie można uzyskać maksymalnie 5 czy 7 punktów, zdający może otrzymać po maksymalnie 2 punkty za każdą kategorię elementów składowych oraz 1 punkt za właściwą konstrukcję pisma. Jeżeli zdający zrealizował daną kategorię elementów w sposób poprawny, ale niepełny, otrzyma za nią 1 punkt. Zwróćmy uwagę, że wypełnienie w realizacji treści jednej kategorii elementów składowych w pełni, a drugiej (w przypadku zadania za 5 punktów) czy pozostałych (w przypadku zadania za 7 punktów) – co najmniej na poziomie częściowym, jest warunkiem formalnym, aby można było przyznać wskazany 1 punkt za konstrukcję pisma – przyjęto zatem, że realizacja nieprzekraczająca połowy treści uniemożliwia uznanie, że praca ma właściwą konstrukcję¹².

---

¹² Oczywiście jest to warunek konieczny, ale nie – dostateczny, do przyznania tego punktu.

III. Przykłady zadań rozszerzonej odpowiedzi: pismo formalne

Prezentowana część zawiera przykłady zadań rozszerzonej odpowiedzi: pismo formalne – przykłady obecne w przygotowanych przez CKE: *Informatorze o egzaminie maturalnym z wiedzy o społeczeństwie od roku szkolnego 2022/2023* (opublikowanym w marcu 2021 r.) oraz w arkuszu pokazowym (opublikowanym w marcu 2022 r.). Poza poleceniem, materiałami źródłowymi oraz informacją o sprawdzanych wymaganiach, przedstawiono realizację każdego tematu (wykonanie poszczególnych kategorii elementów składowych zaznaczono kolorami) oraz komentarz odnoszący się do brzmienia tematu, do możliwego sposobu rozwiązania zadania, w tym – zwłaszcza do wykorzystania materiału źródłowego.

Przedstawione w tej części realizacje nie są wzorcowe, bywają w nich uchybienia, ale wszystkie zostały ocenione na maksymalną notę punktową. W komentarzach znalazł się i ten wątek – ma on także na celu wyraźne stwierdzenie, że oczekiwania wobec zdających są związane z wiedzą i umiejętnościami typowymi dla III etapu edukacyjnego. Zadania RO: pismo formalne mają weryfikować wymagania z podstawy programowej z WoS-u, zatem ich realizacje mogą nie być wzorcowe (czy nawet: w pełni trafne) z perspektywy studenta prawa czy aplikanta.

Zadanie 1. (0–7) [zad. 31. z informatora]

Materiał źródłowy 1. Uzasadnienie z pisma procesowego

Wierzytelność dochodzona przeze mnie, Jakuba Jakubowskiego (zam. ul. Czarna 22, 54-987 Świebodzice, prowadzący działalność gospodarczą pod firmą: JakubPolEx Jakub Jakubowski, z/s ul. Czarna 22, 54-987 Świebodzice NIP: 111-222-33-44; e-mail: jakub@palex.pl), od Grzegorza Grzegorzewskiego (zam. ul. Biała 11, 58-111 Wałbrzych) wynika z umowy zawartej w formie pisemnej w dniu 7 marca 2019 r. Na mocy tej umowy zobowiązałem się wykonać na rzecz Grzegorza Grzegorzewskiego remont dachu, obejmujący usunięcie dotychczasowych dachówek, wymianę części elementów drewnianych, położenie folii izolacyjnej, nowych dachówek oraz wykonanie ocieplenia wełną mineralną. Grzegorz Grzegorzewski zobowiązał się zapłacić mi wynagrodzenie w kwocie 22000 zł po zakończeniu wszystkich prac, na podstawie faktury przeze mnie wystawionej, a prace miały być odebrane protokolarnie.

Należycie wykonałem remont dachu, w terminie określonym w umowie, na potwierdzenie czego przedkładałem protokół odbioru prac podpisany przeze mnie oraz Grzegorza Grzegorzewskiego. Ponadto Grzegorz Grzegorzewski nigdy nie zgłaszał żadnych zarzutów co do jakości wykonanych prac.

W związku z powyższym wystawiłem i przekazałem Grzegorzowi Grzegorzewskiemu dnia 11 kwietnia 2019 r. fakturę VAT nr 29/2019 na kwotę 22000 zł, określającą 7-dniowy termin płatności. Grzegorz Grzegorzewski potwierdził podpisem jej odbiór.

Grzegorz Grzegorzewski nie zapłacił w terminie faktury oraz zaczął mnie unikać (nie odbierał telefonów, nie odpisywał na e-maile, nie można go było zastać w domu). W związku z tym pismem z dnia 30 kwietnia 2019 r. wezwałem Grzegorza Grzegorzewskiego do zapłaty żądanej kwoty w terminie 7 dni. Do dnia wniesienia niniejszego pisma procesowego Grzegorz Grzegorzewski nie zapłacił kwoty wynagrodzenia za wykonany remont dachu.

Dochodzona wierzytelność jest bezsporna, gdyż wynika ona wprost z umowy, a Grzegorz Grzegorzewski potwierdził odbiór wykonanych prac bez zastrzeżeń. Z uwagi na fakt, iż podpisana przez Grzegorza Grzegorzewskiego faktura stanowi w świetle art. 485 § 1 pkt 2 KPC rachunek zaakceptowany przez dłużnika, zasadne jest postępowanie nakazowe. Od należności wynikającej z faktury VAT numer 29/2019 domagam się również odsetek ustawowych, liczonych od dnia 19 kwietnia 2019 r., tj. od dnia następnego po dniu wymagalności płatności faktury.

Dowody:

- umowa z dnia 7 marca 2019 r.;
- protokół z odbioru prac remontowych podpisany przez obie strony;
- faktura VAT nr 29/2019 z dnia 11 kwietnia 2019 r. wraz z potwierdzeniem odbioru;
- wezwanie do zapłaty wraz z potwierdzeniem odbioru.

Na podstawie: www.wzory.positor.pl

Materiał źródłowy 2. Przepis prawny z kodeksu obowiązującego w Rzeczypospolitej Polskiej Art. 17. Do właściwości sądów okręgowych należą sprawy: [...]

4) o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu sporu przewyższa siedemdziesiąt pięć tysięcy złotych [...].

Dz.U. [...], nr 43, poz. 296, z późn. zm. (stan prawny na 16 marca 2021 r.).

Material źródłowy 3. Właściwość terytorialna sądów w okręgu świdnickim

Sąd Okręgowy w Świdnicy (pl. Grunwaldzki 14, 58-100 Świdnica) obejmuje obszar właściwości sądów rejonowych w: Dzierżoniowie, Kłodzku, Świdnicy, Wałbrzychu, Ząbkowicach Śl. [...]

Sąd Rejonowy w Świdnicy (ul. Okulickiego 2-4, 58-100 Świdnica) – obejmuje obszarem właściwości miasta: Świdnicę i Świebodzice oraz gminy [...].

Sąd Rejonowy w Wałbrzychu (ul. Słowackiego 11a, 58-300 Wałbrzych) – obejmuje obszarem właściwości miasta: Boguszów-Gorce, Jedlinę-Zdrój, Szczawno-Zdrój i Wałbrzych [...].

www.swidnica.so.gov.pl

Jako Jakub Jakubowski napisz fragment pisma procesowego, który poprzedzałby uzasadnienie przytoczone w materiale 1. Pamiętaj o formalnym charakterze pisma.

Wymagania ogólne

(ZP) I. Wiedza i rozumienie.

5) Zdający charakteryzuje instytucje polskiego systemu prawnego.

(ZR) III. Rozumienie siebie oraz rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów.

6) Zdający rozpoznaje przypadki łamania praw człowieka i łamania prawa oraz wybiera odpowiednie mechanizmy dochodzenia tych praw.

(ZR) IV. Komunikowanie i współdziałanie.

5) Zdający korzysta z procedur i możliwości, jakie stwarzają obywatelom instytucje życia publicznego, w tym instytucje prawne – sporządza pisma do organów władz.

Wymagania szczegółowe

(ZR) XI. System prawa w Rzeczypospolitej Polskiej.

12) Zdający wyjaśnia instytucje prawne prawa zobowiązaniowego w Rzeczypospolitej Polskiej (wierzytelność, dług; wykonanie zobowiązań i skutki ich niewykonania; odpowiedzialność kontraktowa i deliktowa).

18) Zdający przedstawia podstawowe zasady postępowania cywilnego; pisze pozew w sprawie cywilnej.

(ZP) V. Prawo w Rzeczypospolitej Polskiej.

3) Zdający rozpoznaje sprawy regulowane przez prawo cywilne [...]; wskazuje, w jakim kodeksie obowiązującym w Rzeczypospolitej Polskiej można znaleźć przepisy dotyczące konkretnej sprawy; interpretuje przepisy prawne.

7) Zdający przedstawia przebieg postępowania cywilnego w Rzeczypospolitej Polskiej oraz uczestniczące w nim strony; analizuje kasus z zakresu prawa cywilnego lub rodzinnego, w tym pozew w takiej sprawie.

Kategorie elementów składowych

1) Miejsce, data i dane stron; nazwa pisma i stron.

2) Nazwa i adres sądu; nazwa wydziału sądu.

3) Wypełnienie żądania: postępowanie nakazowe lub przeprowadzenie rozprawy pod nieobecność powoda, zasądzenie kosztów procesowych; wartość przedmiotu sporu oraz kwota wraz z odsetkami w żądaniu.

Przykładowa realizacja

Wałbrzych, dnia 7 czerwca 2019 r.

Sąd Rejonowy w Wałbrzychu
Wydział Cywilny
ul. Słowackiego 11a
58-300 Wałbrzych

Powód: Jakub Jakubowski
zam. ul. Czarna 22, 54-987 Świebodzice
prowadzący działalność gospodarczą pod firmą:
JakubPoIEx Jakub Jakubowski
z/s ul. Czarna 22, 54-987 Świebodzice
NIP: 111-222-33-44, jakub@palex.pl

Pozwany: Grzegorz Grzegorzewski
zam. ul. Biała 11, 58-111 Wałbrzych

Wartość przedmiotu sporu: 22 000 zł
(dwadzieścia dwa tysiące złotych)

POZEW O ZAPŁATĘ w postępowaniu nakazowym

W imieniu własnym wnoszę o:

- zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 22 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami (za opóźnienie) liczonymi od dnia 19 kwietnia 2019 r. do dnia zapłaty,
- rozpoznanie sprawy w postępowaniu nakazowym, a w przypadku nieuwzględnienia powyższego wniosku wnoszę o przeprowadzenie rozprawy również w nieobecności powoda,
- zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu wg norm przepisanych.

Komentarz

W przykładowej realizacji zaznaczono odpowiednimi kolorami wykonanie trzech wskazanych wyżej kategorii elementów składowych. W każdej z podanych kategorii realizacja została oceniona na maksymalną notę punktową. Prawidłowa jest także konstrukcja pisma.

Analiza brzmienia tematu (Jako Jakub Jakubowski napisz fragment pisma procesowego, który poprzedzałby uzasadnienie przytoczone w materiale 1. Pamiętaj o formalnym charakterze pisma) wskazuje nam na konieczność napisania fragmentu, a nie – całości pisma¹³. Polecenie informuje, że należy przeczytać uzasadnienie, oraz wskazuje imię i nazwisko osoby podanej w tym uzasadnieniu, w którą to osobę mamy się wcielić, aby wykonać zadanie.

W materiałach źródłowych nie podano wprost nazwy kodeksu, który reguluje przedmiotowo opisaną sprawę, ani nazwy typu prawa proceduralnego. Dzięki lekturze

¹³ W związku z tym, że należy napisać część pozwu poprzedzającą uzasadnienie, w żadnej z kategorii elementów składowych nie oczekujemy złożenia podpisu (podpis następowalby bowiem po uzasadnieniu).

uzasadnienia widzimy, że sprawa dotyczy prawa zobowiązaniowego (mamy sformułowanie *wierzytelność* oraz opis typowy dla umowy cywilno-prawnej), z kolei w ostatnim akapicie uzasadnienia mamy skrótowiec (KPC) wskazujący na *Kodeks postępowania cywilnego* (w informacji o zasadności postępowania nakazowego). Także podany przepis prawny z materiału 2. sprzyja ustaleniu, że mamy do czynienia z procedurą cywilną. Te informacje są pomocne w określeniu wydziału sądu, który będzie miał rozpatrzyć sprawę, oraz w podjęciu decyzji, że pismo procesowe, które piszący ma skonstruować, to pozew, a strony procesowe to powód i pozwany. Do rozpoznania tych kwestii konieczna jest jednak wiedza czy choćby orientacja w podstawowych instytucjach systemu prawa.

Dane stron procesowych podano w pierwszym akapicie uzasadnienia z materiału 1. Nierzadkim błędem w innych realizacjach tego zadania było wpisywanie jako strony powodowej wyłącznie nazwy przedsiębiorcy (co było sprzeczne także z poleceniem do zadania). W pierwszym i trzecim akapicie uzasadnienia podana jest także suma, którą należy wpisać jako wartość przedmiotu sporu. Zasądzenie tej kwoty powinno być także wpisane jako podstawowy punkt żądania¹⁴. Ostatni akapit uzasadnienia z materiału 1. daje nam kolejne informacje do wpisania w żądaniu: domaganie się odsetek ustawowych od wskazanej sumy liczonych od podanego tam dnia (informacja podana w nawiasie w realizacji – precyzująca odsetki jako odsetki za opóźnienie – jest fakultatywna, a jej brak nie mógłby stanowić dla oceniającego przesłanek do zmniejszenia oceny wykonania trzeciej kategorii elementów składowych) oraz wniesienie o przeprowadzenie sprawy w postępowaniu nakazowym. Kwestia 3. punktu żądania (zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu według norm przepisanych) wymaga wiedzy własnej, a taki punkt znajduje się w typowych pozwach. Z myślą o datowaniu pisma w przedstawionej realizacji podano datę we właściwym przedziale, a zatem po upływie terminu 7 dni od wysłania wezwania do zapłaty z końca kwietnia.

Wartość przedmiotu sporu skonfrontowana z przepisem prawnym zamieszczonym w materiale 2. pozwala zdającemu na pewność, że takiej sprawy nie będzie rozpatrywał sąd okręgowy. Wykorzystanie danych z materiału 3. – nawet bez wiedzy o strukturze sądów powszechnych – pozwala skierować pismo do sądu rejonowego. Zdającemu pozostaje wybór sądu. W tym przypadku mamy do czynienia z właściwością generalną – a zatem pismo kieruje się do sądu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania pozwanego. Do dokonania właściwego wyboru niezbędna jest wiedza czy orientacja w zakresie procedury cywilnej. Dane adresowe odpowiedniego sądu można natomiast znaleźć w materiale 3.

¹⁴ Wobec tego, że w materiałach źródłowych tylko wskazano na art. 485 § 1 KPC, ale nie zaprezentowano jego brzmienia, żądanie wskazane w realizacji (generalnie typowe dla pozwu) jest uznawane za poprawne. Jeśliby ten przepis przytoczono (art. 485. § 1. Sąd wydaje nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, jeżeli fakty uzasadniające dochodzone roszczenie są udowodnione dołączonym do pozwu [...] 2) zaakceptowanym przez dłużnika rachunkiem [...]), w pełni poprawne brzmienie dwóch pierwszych punktów żądania byłoby takie:

1. wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym, na podstawie którego pozwany ma zapłacić na rzecz powoda kwotę 22 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami (za opóźnienie) liczonymi od dnia 19 kwietnia 2019 r. do dnia zapłaty,
2. w przypadku nieuwzględnienia powyższego wniosku i przekazania sprawy do trybu zwykłego – o przeprowadzenie rozprawy również w nieobecności powoda.

Zadanie 2. (0–5) [zad. 32 z informatora]

Materiał źródłowy 1. Opis sytuacji

Pani Marta Kowalska, zamieszkała w Poznaniu przy ul. Zielonej 100/50 (61-851), wychowuje samotnie dwojkę dzieci – Dominika i Antoniego. Jej były mąż – Jacek Kowalski – zamieszkały w Poznaniu przy ul. Niebieskiej 12 (60-656), od pół roku nie płaci alimentów zasądzonych na dzieci w wysokości 2500 zł (zasądzonych na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z 1 lipca 2018 roku; sygnatura akt 1/XX/2018). Pani Marta nie pobiera żadnych świadczeń z tego tytułu. Egzekucja komornicza okazała się bezskuteczna – komornik nie był w stanie wyegzekwować należnych kwot alimentów. Pan Jacek nie odpowiadał także na wezwania do zapłaty.

Materiał źródłowy 2. Art. 209. Kodeksu karnego

§ 1. Kto uchyła się od wykonania obowiązku alimentacyjnego określonego co do wysokości orzeczeniem sądowym, ugodą zawartą przed sądem albo innym organem albo inną umową, jeżeli łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych albo jeżeli opóźnienie zaległego świadczenia innego niż okresowe wynosi co najmniej 3 miesiące, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

§ 2. Ściganie przestępstwa określonego w § 1 [...] następuje na wniosek pokrzywdzonego, organu pomocy społecznej lub organu podejmującego działania wobec dłużnika alimentacyjnego.

Dz.U. 1997, nr 88, poz. 553, z późn. zm. (stan prawny na 16 marca 2021 r.).

Materiał źródłowy 3. Art. 303. Kodeksu postępowania karnego

Jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa, wydaje się z urzędu lub na skutek zawiadomienia o przestępstwie postanowienie o wszczęciu śledztwa, w którym określa się czyn będący przedmiotem postępowania oraz jego kwalifikację prawną.

Dz.U. 1997, nr 89, poz. 555, z późn. zm. (stan prawny na 16 marca 2021 r.).

Na podstawie informacji z opisu sytuacji oraz przepisów prawnych sporządź – jako Marta Kowalska – zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa. Pamiętaj o formalnym charakterze pisma, przy tym nie musisz wpisywać dokładnego adresu instytucji, do której złożysz zawiadomienie, oraz wymieniać załączników.

Wymagania ogólne

(ZP) I. Wiedza i rozumienie.

5) Zdający charakteryzuje instytucje polskiego systemu prawnego.

(ZP) III. Rozumienie siebie oraz rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów.

6) Zdający rozpoznaje różne aspekty, także prawne, problemów życia codziennego i podaje możliwe sposoby ich rozwiązania.

(ZP) IV. Komunikowanie i współdziałanie.

4) Zdający korzysta z procedur i możliwości, jakie stwarzają obywatelom instytucje życia publicznego, w tym instytucje prawne – sporządza proste pisma do organów władz.

Wymagania szczegółowe

(ZP) V. Prawo w Rzeczypospolitej Polskiej.

- 3) Zdający rozpoznaje sprawy regulowane przez prawo [...] karne; wskazuje, w jakim kodeksie obowiązującym w Rzeczypospolitej Polskiej można znaleźć przepisy dotyczące konkretnej sprawy; interpretuje przepisy prawne.
- 11) Zdający przedstawia przebieg postępowania karnego w Rzeczypospolitej Polskiej oraz uczestniczące w nim strony; wymienia główne prawa, jakie przysługują ofierze, sprawcy i świadkowi przestępstwa; pisze zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa.

Kategorie elementów składowych

- 1) **Data i miejsce, oznaczenie nadawcy, nazwa pisma, podpis; skierowanie pisma do odpowiedniej instytucji.**
- 2) **Uzasadnienie; powołanie się na odpowiednie przepisy prawne.**

Przykładowa realizacja

Poznań, dnia 10 stycznia 2019 r.
Prokuratura Rejonowa w Poznaniu

Marta Kowalska
ul. Zielona 100/50
61-851 Poznań

Zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa

Niniejszym zawiadamiam o popełnieniu przez Jacka Kowalskiego, zamieszkałego w Poznaniu (60-656) przy ul. Błękitnej 12, przestępstwa niealimentacji (uchylania się od obowiązku alimentacyjnego) – tj. z art. 209 § 1 *Kodeksu karnego*. Na podstawie art. 303 *Kodeksu postępowania karnego* wnoszę o wszczęcie i przeprowadzenie postępowania w niniejszej sprawie.

Uzasadnienie

Jacek Kowalski został zobowiązany przez Sąd Okręgowy w Poznaniu do płacenia alimentów w wysokości 2500 zł miesięcznie na małoletnich synów Dominika i Antoniego. Na dzień dzisiejszy zaległości w płaceniu wynoszą sześć świadczeń okresowych, a pan Kowalski nie odpowiada na wezwania do zapłaty.

Marta Kowalska

Komentarz

W przykładowej realizacji zaznaczono odpowiednimi kolorami wykonanie dwóch wskazanych wyżej kategorii elementów składowych. W każdej z podanych kategorii realizacja została oceniona na maksymalną notę punktową. Prawidłowa jest także konstrukcja pisma.

Analiza brzmienia tematu (Na podstawie informacji z opisu sytuacji oraz przepisów prawnych sporządź – jako Marta Kowalska – zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa. Pamiętaj o formalnym charakterze pisma, przy tym nie musisz wpisywać dokładnego adresu instytucji, do której złożysz zawiadomienie, oraz wymieniać załączników) wskazuje

na konieczność napisania całości pisma (ale bez wymieniania załączników i adresu instytucji), przy tym wyraźnie określono nazwę tego pisma – zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa¹⁵. Polecenie informuje, że należy przeczytać opis sytuacji (materiał 1.), oraz wskazuje imię i nazwisko osoby podanej w tym opisie, w którą to osobę mamy się wcielić, aby wykonać zadanie. Stwierdzono także wyraźnie, że pismo należy sporządzić na podstawie obu pozostałych materiałów źródłowych zawierających przepisy prawne.

W materiale 2. podano wprost nazwę kodeksu, w którym zawarto przepisy prawa materialnego (adekwatne do opisanej sytuacji), a w materiale 3. – nazwę kodeksu wskazującego na typ prawa proceduralnego. Pierwszy z zamieszczonych w materiale 2. przepisów prawnych normuje przestępstwo uchylania się od obowiązku alimentacyjnego, przy tym skonfrontowanie jego treści z materiałem 1. wskazuje, że mamy z nim do czynienia w opisanej sytuacji. Drugi z przepisów z materiału 2., zastosowany do opisu z materiału 1., potwierdza, że Marta Kowalska jest w tej sytuacji pokrzywdzoną, która może wnioskować o ściganie przestępstwa (we wzorcowej realizacji dane Marty Kowalskiej powinny być poprzedzone słowem: „pokrzywdzona”). Natomiast przepis prawny z materiału 3. wskazuje, że uczynić to może w drodze zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa.

Dane adresowe Marty Kowalskiej i jej byłego męża – Jacka Kowalskiego podano w pierwszych trzech liniijkach materiału 1. (zwróćmy uwagę, że w realizacji mamy pomyłkę w adresie Jacka Kowalskiego – ul. Błękitna zamiast ul. Niebieskiej, która to pomyłka została uznana wyłącznie za przejęzyczenie i nie wpłynęła na obniżenie punktowej oceny realizacji drugiej kategorii elementów składowych). W kolejnych liniijkach opisu sytuacji zamieszczono informacje, które zostały wykorzystane w uzasadnieniu, w tym kwestię wyroku sądu, w którym zasądzono miesięczną sumę alimentów (w realizacji odwołano się do tego wyroku, nie podano jednak ani sygnatury akt, ani daty wyroku, co stanowi uchybienie – jednak nie na tyle znaczące, żeby nota punktowa w przedstawionej realizacji drugiej kategorii elementów składowych została obniżona).

W przedstawionej realizacji w kwestii daty pisma obrano strategię, w myśl której były mąż po wyroku sądu ani razu nie zapłacił zasądzonej miesięcznie sumy alimentów. Warto wskazać, że obrona data jest właściwa w kontekście opisu sytuacji (i przepisów prawnych).

Jedyny element wymagający własnej wiedzy merytorycznej do pełnej realizacji omawianego pisma to kwestia instytucji, do której wnosi się zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa. Takiej realizacji (wraz z punktem za konstrukcją) oczywiście sprzyja sytuacja, w której piszący zapoznał się w toku procesu edukacyjnego z przykładem zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa. Należy podkreślić, że pozostałe elementy pisma są możliwe do napisania na podstawie zamieszczonych materiałów źródłowych.

---

¹⁵ Zauważmy, że w związku z koniecznością napisania całości pisma podpis (jako Marta Kowalska) jest jednym z elementów oczekiwanych od zdającego w ramach realizacji pierwszej kategorii elementów składowych.

Zadanie 3. (0–5) [zad. 20. z arkusza pokazowego]

Material źródłowy 1. Uzasadnienie z pisma procesowego

Mieszkam przy ul. Legnickiej 1 m. 2 w Wałbrzychu (58-302), w budynku należącym do wspólnoty mieszkaniowej SM Legnicka. Udzielam się aktywnie w życiu wspólnoty i planuję wziąć udział w wyborach do zarządu spółdzielni. Oskarżona Ewa Ewacka jest moją sąsiadką – mieszka w tym samym budynku, w mieszkaniu nr 5. Dawniej nasze stosunki układały się pomyślnie, jednak od czasu, gdy dowiedziała się, że planuję kandydować w wyborach do zarządu, jej zachowanie względem mnie stało się niewłaściwe.

Ewa Ewacka zaczęła, począwszy od 1 maja 2019 r. (do 18 maja), pomawiać mnie wśród innych członków spółdzielni mieszkaniowej. Opowiadała, że celowo niszczy mienie należące do spółdzielni, takie jak ławki, płot oraz plac zabaw dla dzieci. Rzeczywiście, ostatnio miały miejsce akty wandalizmu, jednak to nie ja jestem ich sprawcą. Oskarżona pomawia mnie także, że stosuję przemoc domową wobec żony. Nigdy nie stosowałem przemocy wobec swojej żony i dzieci. O pomówieniach wiem od swoich sąsiadów, którzy poinformowali mnie o tym, jakie plotki krążą na mój temat oraz kto je rozpowiada.

Ponadto, w dniu 18 maja 2019 r. odbyło się spotkanie członków spółdzielni mieszkaniowej. Na spotkaniu stawiała się większość naszych sąsiadów. W trakcie spotkania Ewa Ewacka zaczęła publicznie oskarżać mnie o to, że jestem złodziejem i wandalą, a także publicznie nazwała mnie szumowiną. Twierdziła, że okradam piwnice naszych sąsiadów oraz że jestem odpowiedzialny za ostatnie niszczenie mienia spółdzielni. Wszyscy obecni na zebraniu członkowie spółdzielni słyszeli te zniewagi.

W związku z powyższym domagam się ukarania sprawcy.

Marek Marecki [podpis]

Na podstawie: sprawy-karne.biz.pl

Material źródłowy 2. Wybrane przepisy z rozdziału XXVII *Kodeksu karnego*

Art. 212. § 1. Kto pomawia inną osobę, grupę osób, instytucję, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej o takie postępowanie lub właściwości, które mogą poniżyć ją w opinii publicznej lub narazić na utratę zaufania potrzebnego dla danego stanowiska, zawodu lub rodzaju działalności, podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności.

Art. 216. § 1. Kto znieważa inną osobę w jej obecności albo choćby pod jej nieobecność, lecz publicznie lub w zamiarze, aby zniewaga do osoby tej dotarła, podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności.

Dz.U. 1997, nr 88, poz. 553, z późn. zm. (stan prawny na 19 stycznia 2022 r.).

Material źródłowy 3. Wybrane przepisy z *Kodeksu postępowania karnego*

Art. 25. § 1. Sąd okręgowy orzeka w pierwszej instancji w sprawach o następujące przestępstwa:

- 1) o zbrodnie określone w Kodeksie karnym oraz w ustawach szczególnych;
- 2) o występki określone w rozdziałach XVI i XVII oraz w art. 140–142, art. 148 § 4, art. 149, [...] art. 210 § 2, art. 211a, art. 252 § 3 [...] Kodeksu karnego [...].

Art. 31. § 1. Miejscowo właściwy do rozpoznania sprawy jest sąd, w którego okręgu popełniono przestępstwo.

Dz.U. 1997, nr 89, poz. 555, z późn. zm. (stan prawny na 19 stycznia 2022 r.).

Materiał źródłowy 4. Właściwość terytorialna sądów w okręgu świdnickim

Sąd Okręgowy w Świdnicy (pl. Grunwaldzki 14, 58-100 Świdnica) obejmuje obszar właściwości 5 sądów rejonowych, m.in. sądu w Wałbrzychu.

Sąd Rejonowy w Wałbrzychu (ul. Słowackiego 11a, 58-300 Wałbrzych) obejmuje obszarem właściwości m.in. miasto Wałbrzych [...].

Na podstawie: www.swidnica.so.gov.pl

Jako Marek Marecki napisz fragment pisma procesowego – poprzedzający uzasadnienie przytoczone w pierwszym materiale źródłowym – wszczynającego postępowanie przed sądem powszechnym. Pamiętaj o formalnym charakterze pisma.

Wymagania ogólne

(ZP) I. Wiedza i rozumienie.

- 4) Zdający wyjaśnia specyfikę praw i wolności człowieka oraz podstawowe mechanizmy ich ochrony.
- 5) Zdający charakteryzuje instytucje polskiego systemu prawnego.

(ZP) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji.

- 1) Zdający [...] wykorzystuje informacje na temat życia społecznego [...].
- 2) Zdający wykazuje się umiejętnością czytania ze zrozumieniem [...] oraz interpretacji [...] źródeł.

(ZR) III. Rozumienie siebie oraz rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów.

- 6) Zdający rozpoznaje przypadki łamania praw człowieka i łamania prawa oraz wybiera odpowiednie mechanizmy dochodzenia tych praw.

(ZR) IV. Komunikowanie i współdziałanie.

- 5) Zdający korzysta z procedur i możliwości, jakie stwarzają obywatelom instytucje życia publicznego, w tym instytucje prawne – sporządza pisma do organów władz.

Wymagania szczegółowe

(ZR) XI. System prawa w Rzeczypospolitej Polskiej.

- 7) Zdający przedstawia strukturę sądu rejonowego [...].
- 22) Zdający [...] pisze akt oskarżenia prywatnego.

(ZP) V. Prawo w Rzeczypospolitej Polskiej.

- 3) Zdający rozpoznaje sprawy regulowane przez prawo [...] karne; [...] interpretuje przepisy prawne.
- 11) Zdający przedstawia przebieg postępowania karnego w Rzeczypospolitej Polskiej oraz uczestniczące w nim strony; wymienia główne prawa, jakie przysługują ofierze, sprawcy i świadkowi przestępstwa [...].

Kategorie elementów składowych

- 1) **miejsce, data, dane oskarżyciela i oskarżonej; określenie sądu i wydziału sądu; nazwa pisma;**
- 2) **opis występków; powiązanie występków z właściwymi przepisami Kodeksu karnego.**

Przykładowa realizacja

Marek Marecki
ul. Legnicka 1 m. 2
58-302 Wałbrzych

Wałbrzych, dnia 22 maja 2019 r.

Sąd Rejonowy w Wałbrzychu
Wydział Karny
ul. Słowackiego 11a
58-300 Wałbrzych

Prywatny akt oskarżenia przeciwko Ewie Ewackiej

Działając w imieniu własnym, niniejszym oskarżam Ewę Ewacką, zam. w Wałbrzychu przy ul. Legnickiej 1 m. 5,
o to, że:

- w okresie od 1 do 18 maja 2019 r. pomawiała mnie o to, że umyślnie niszczę mienie należące do spółdzielni mieszkaniowej SM Legnicka oraz że stosuję przemoc domową, a zatem o takie postępowanie, które poniża mnie w opinii publicznej, tj. o czyn określony w art. 212 § 1 k.k.
- w dniu 18 maja 2019 r. znieważała mnie publicznie w mojej obecności, na zebraniu członków spółdzielni mieszkaniowej SM Legnicka, nazywając mnie złodziejem i wandalem oraz szumowiną, tj. o czyn określony w art. 216 § 1 k.k.

Komentarz

W przykładowej realizacji zaznaczono odpowiednimi kolorami wykonanie dwóch wskazanych wyżej kategorii elementów składowych. W każdej z podanych kategorii realizacja została oceniona na maksymalną notę punktową. Prawidłowa jest także konstrukcja pisma.

Analiza brzmienia tematu (Jako Marek Marecki napisz fragment pisma procesowego – poprzedzający uzasadnienie przytoczone w pierwszym materiale źródłowym – wszczynającego postępowanie przed sądem powszechnym. Pamiętaj o formalnym charakterze pisma) wskazuje nam na konieczność napisania fragmentu, a nie – całości pisma, przy tym określono, że jest to pismo procesowe wszczynające postępowanie przed sądem powszechnym. Polecenie informuje, że należy przeczytać i wykorzystać uzasadnienie, oraz wskazuje imię i nazwisko osoby podanej w tym uzasadnieniu, w którą to osobę mamy się wcielić, aby wykonać zadanie.

W materiale 2. i 3. podano wprost nazwy właściwych w zaprezentowanej sprawie kodeksów (zarówno prawa materialnego, jak i procesowego). Pierwszy z zamieszczonych w materiale 2. przepisów prawnych wskazuje na przestępstwo pomówienia, a drugi – znieważenia. Skonfrontowanie treści obu przepisów z uzasadnieniem z materiału 1. wskazuje, że właśnie z nimi mamy do czynienia w opisaney sytuacji – przy tym drugi akapit uzasadnienia wprost wskazuje na pomówienia, a trzeci – na zniewagi. Przepisy prawne z materiału 3. dają nam informację, że właściwym sądem do rozpatrzenia nie będzie sąd okręgowy (a zatem właściwy będzie sąd rejonowy), i określają właściwość miejscową sądu.

Dane formułującego akt oskarżenia i osoby w tym akcie oskarżanej podano w pierwszym akapicie uzasadnienia z materiału 1. Z kolei materiał 4. pozwala nam na zapisanie właściwej nazwy sądu (Sąd Rejonowy w Wałbrzychu) oraz jego adresu. W kwestii daty pisma w przedstawionej realizacji obrano bezpieczną strategię – podanie daty tak nieodległej od daty opisanych zdarzeń powoduje, że nie wchodzi w grę kwestia ewentualnego upływu okresu przedawnienia.

Jedyny element wymagający własnej wiedzy merytorycznej do realizacji omawianego pisma to kwestia sformułowania nazwy pisma – określenia pisma jako prywatnego aktu oskarżenia. Pełnej realizacji (wraz z punktem za konstrukcję) oczywiście sprzyja sytuacja, w której piszący miał w toku procesu edukacyjnego możliwość zapoznania się z wzorem prywatnego aktu oskarżenia.

Zadanie 4. (0–5) [zad. 33. z informatora]

Wadliwa decyzja administracyjna

Warszawa, 12.07.2017 r.

Wydziałowa Komisja Rekrutacyjna
Wydziału Socjologii
Uniwersytetu Wielkiego
00-289 Warszawa, ul. Nieistniejąca 1

Pani Aneta Igrekowska
ul. Nieistniejąca 4 m. 10
00-289 Warszawa

DECYZJA WYDZIAŁOWEJ KOMISJI REKRUTACYJNEJ
NR 111 / 2017

Wydziałowa Komisja Rekrutacyjna Wydziału Socjologii Uniwersytetu Wielkiego w Warszawie, w składzie: przewodniczący Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej – Roman Zetowski, członkowie – Andrzej Iksiński, Danuta Wowak, na podstawie art. 169, w związku z art. 207 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – *Prawo o szkolnictwie wyższym* (tekst jedn. Dz.U. 2012, poz. 572, z późn. zm.), art. 104 i art. 107 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – *Kodeks postępowania administracyjnego* (tekst jedn. Dz.U. 2000, nr 98, poz. 1071, z późn. zm.) oraz § 103 i § 104 ust. 1, 2 i 5 Statutu Uniwersytetu Wielkiego w Warszawie z dnia 29 września 2011 r., uchwały nr 351/2011/352/2016 z dnia 21 kwietnia 2016 r. Senatu Uniwersytetu Wielkiego w Warszawie w sprawie warunków i trybu rekrutacji na pierwszy rok studiów stacjonarnych w Uniwersytecie Wielkim w Warszawie w roku akademickim 2017/2018 oraz formy studiów na poszczególnych kierunkach, a także Regulaminu pracy Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej oraz Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej Uniwersytetu Wielkiego w Warszawie z dnia 31 maja 2016 r.

postanawia

odmówić przyjęcia Pani Anety Igrekowskiej na pierwszy rok magisterskich studiów stacjonarnych na Wydział Socjologii Uniwersytetu Wielkiego w Warszawie, na kierunku „socjologia”, w roku akademickim 2017/2018.

Powyższa decyzja jest faktycznie i prawnie zasadna.

Przewodniczący Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej: Roman Zetowski
Członkowie Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej: Andrzej Iksiński   Danuta Wowak

Pouczenie

Zgodnie z treścią art. 169 ust. 12 oraz ust. 15 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym od decyzji Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej przysługuje odwołanie, w terminie czternastu dni od daty doręczenia decyzji, do Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej. Decyzja Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej jest ostateczna.

Jako Aneta Igrekowska sformułuj treść odwołania od przedstawionej decyzji administracyjnej, zachowując poprawną formę i wskazując wadliwość tej decyzji – brak jednego z kluczowych elementów. Przyjmij, że decyzja została dostarczona 17 lipca 2017 roku.

Wymagania ogólne

(ZP) I. Wiedza i rozumienie.

5) Zdający charakteryzuje instytucje polskiego systemu prawnego.

(ZP) III. Rozumienie siebie oraz rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów.

6) Zdający rozpoznaje różne aspekty, także prawne, problemów życia codziennego i podaje możliwe sposoby ich rozwiązania.

(ZP) IV. Komunikowanie i współdziałanie.

3) Zdający korzysta z procedur i możliwości, jakie stwarzają obywatelom instytucje życia publicznego, w tym instytucje prawne – sporządza proste pisma do organów władz.

Wymagania szczegółowe

(ZP) V. Prawo w Rzeczypospolitej Polskiej.

8) Zdający odróżnia akty administracyjne od innego rodzaju dokumentów; rozpoznaje, kiedy decyzja administracyjna w Rzeczypospolitej Polskiej jest ważna.

9) Zdający wyjaśnia, jak odwołać się od decyzji organów administracyjnych; pisze odwołanie od decyzji administracyjnej.

Kategorie elementów składowych

1) **Data i nadawca (z podpisem), adresat i instytucja wydająca decyzję (pośrednictwo); określenie decyzji.**

2) **Wskazanie wadliwości decyzji; wniesienie o uchylenie decyzji.**

Przykładowa realizacja

Warszawa, 24.07.2017 r.

Aneta Igrekowska

ul. Nieistniejąca 4 m. 10, 00-289 Warszawa

Uczelniana Komisji Rekrutacyjna
za pośrednictwem
Wydziałowa Komisja Rekrutacyjna
00-289 Warszawa, ul. Nieistniejąca 1

Odwołanie

od decyzji Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej z dnia 12.07.2017 r.

Wnoszę odwołanie od decyzji Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej z dnia 12.07.2017 r. w przedmiocie odmowy przyjęcia na studia (odpis decyzji doręczono dnia 17.07.2017 r.).

Decyzji powyższej zarzucam brak uzasadnienia. W związku z tym wnoszę o jej uchylenie.

Aneta Igrekowska

Komentarz

W przykładowej realizacji zaznaczono odpowiednimi kolorami wykonanie dwóch wskazanych wyżej kategorii elementów składowych. W każdej z podanych kategorii realizacja została oceniona na maksymalną notę punktową. Prawidłowa jest także konstrukcja pisma.

Analiza brzmienia tematu (Jako Aneta Igrekowska sformułuj treść odwołania od przedstawionej decyzji administracyjnej, zachowując poprawną formę i wskazując wadliwość tej decyzji – brak jednego z kluczowych elementów. Przyjmij, że decyzja została dostarczona 17 lipca 2017 roku) wskazuje nam na konieczność przygotowania całości pisma, przy tym określono, że jest to odwołanie od decyzji administracyjnej. Z polecenia wynika, że należy przeczytać jedyny materiał źródłowy do zadania – decyzję administracyjną wydaną stronie postępowania (określoną jej imieniem i nazwiskiem), w którą to stronę postępowania ma wcielić się piszący, aby wykonać zadanie. W poleceniu podano także datę doręczenia decyzji, ważną w kontekście określonego w pouczeniu decyzji terminu na wniesienie odwołania. Kolejną istotną kwestią dla realizacji zadania jest zawarta w poleceniu informacja, że omawiana decyzja jest wadliwa – nie zawiera jednego z kluczowych elementów.

W materiale podano wprost nazwę kodeksu, który reguluje kwestię procedury, z jaką mamy do czynienia – *Kodeksu postępowania administracyjnego*. Lektura materiału wskazuje na treść decyzji (nieprzyjęcie na studia), od której to decyzji należy się odwołać. W pouczeniu zawarto termin odwołania, zatem data, którą wskazano jako datę odwołania, jest właściwa – mieści się w 14-dniowym przedziale wskazanym w pouczeniu decyzji. W pouczeniu wskazano również organ II instancji, do którego należy wnieść odwołanie w sprawie (prawidłowo wskazany w realizacji). Zaprezentowana decyzja zawiera oznaczenie numeru oraz datę jej wydania (co prawda, w zaprezentowanej realizacji wskazano jedynie datę zaskarżonej decyzji, jednak nie przeszkadza to w ocenie pisma na maksymalną notę). W treści decyzji znajdują się także dane adresowe, które wykorzystano w odwołaniu.

Wiedza własna zdającego w rozwiązaniu tego zadania niezbędna jest do ustalenia, że brakującym elementem decyzji jest brak uzasadnienia (jest to konieczny element w przypadku wydania przez organ decyzji negatywnej dla strony postępowania). W decyzji będącej materiałem źródłowym do zadania uproszczono także zapis dotyczący sposobu składania odwołania – pełnej realizacji sprzyja zatem świadomość piszącego o tym, że odwołanie wnosi się do organu odwoławczego za pośrednictwem organu wydającego decyzję. Należy podkreślić, że pozostałe elementy odwołania są możliwe do opracowania na podstawie zamieszczonego materiału źródłowego. Pełnej realizacji (wraz z punktem za konstrukcję) oczywiście sprzyja sytuacja, w której piszący miał w toku procesu edukacyjnego możliwość zapoznania się z wzorem odwołania od decyzji administracyjnej (wraz ze sformułowaniem dotyczącym wniesienia o jej uchylenie).

IV. Wskazówki dotyczące realizacji zadań rozszerzonej odpowiedzi: pismo formalne

Należy pamiętać o określonej ilości czasu, jakim dysponuje rozwiązujący arkusz maturalny z WoS-u (180 minut), i właściwie podzielić czas przeznaczony na realizację wiązek zadań (zawierających zadania zamknięte, zadania krótkiej odpowiedzi i z luką) oraz obu zadań rozszerzonej odpowiedzi. Nie można oczywiście wskazać konkretnych proporcji, gdyż zależy to od kilku czynników – przede wszystkim od umiejętności i wiedzy oraz od strategii egzaminacyjnej danego zdającego.

Aby wykonać zadanie rozszerzonej odpowiedzi: pismo formalne, należy mieć świadomość, że:

- realizacja niektórych kategorii elementów składowych nie jest możliwa bez wykorzystania materiałów źródłowych, przy tym – inaczej niż w przedmiotach humanistycznych (WoS to przedmiot z zakresu nauk społecznych) – nie trzeba przeredagowywać poszczególnych informacji;
- w materiałach źródłowych dostępne są konieczne dane osób i instytucji, zatem warto podkreślić, że kolejne informacje niezbędne do napisania pisma można pozyskać dzięki analizie przepisów prawnych (jeśli są one jednym z materiałów do zadania);
- ocenianie zadania nie jest holistyczne – dlatego nawet poprawna (i częściowa) realizacja co najmniej jednej kategorii elementów składowych (czasem wyłącznie bezpośrednio na podstawie materiałów źródłowych) przyniesie dodatni efekt punktowy;
- zadanie rozszerzonej odpowiedzi: pismo formalne jest dużo krótszą formą niż wypracowanie i ma inną specyfikę, przy czym w informatorze nie ma zapisów dotyczących długości pisma – nie określono zatem minimalnej liczby słów, a długość maksymalna jest wyznaczona przez miejsce na realizację zadania w arkuszu;
- warto mieć wiedzę na temat tego, jak zbudowane są poszczególne pisma formalne, a w tym celu należy zapoznać się z wzorami takich pism lub z poszczególnymi pismami dotyczącymi konkretnych sytuacji – to pozwoli także na opanowanie specyficznych zwrotów, co jest najbardziej istotne dla określania żądania (artykułowania konkretnego roszczenia) w przypadku pozwu składanego do sądu powszechnego.

Przed rozpoczęciem pisemnej realizacji zadania rozszerzonej odpowiedzi: pismo formalne zdający powinien:

- uważnie przeczytać polecenie do zadania ze szczególnym zwróceniem uwagi na fakt, czy wskazano w nim nazwę pisma formalnego, które należy napisać, oraz czy trzeba opracować projekt całego pisma, czy – tylko jego fragment;
- przeczytać dokładnie materiały źródłowe, ponieważ w nich zawarto informacje, które należy wykorzystać podczas konstruowania pisma formalnego, a często przeczytanie ze zrozumieniem materiałów źródłowych – nawet przy brakach w wiedzy – pozwala na przyzwoitą realizację zadania;
- na podstawie materiałów źródłowych należy określić gałąź prawa, z którą mamy do czynienia w zadaniu i – co za tym idzie – odpowiednią procedurę, a jeśli w materiale nie podano nazw kodeksów, należy uczynić powyższe na podstawie analizy tematyki przepisów prawnych (i/lub pozostałych załączonych materiałów), z kolei w odniesieniu do pism z zakresu prawa cywilnego i karnego opis sytuacji zazwyczaj pochodzi z uzasadnienia właściwego pisma (bądź powstał na jego podstawie).

V. Ćwiczenia

Ćwiczenie 1. Zestaw dla ucznia

Zapoznaj się z poniższą realizacją zadania 1. Zdecyduj, jakie noty punktowe należy przyznać za realizację poszczególnych kategorii elementów składowych, i uzasadnij te oceny.

- Przed uzasadnieniem oceny zaznacz elementy z poszczególnych kategorii (kategoria 1. – kolorem niebieskim, kategoria 2. – kolorem zielonym, kategoria 3. – kolorem czerwonym):
  - 1) Miejsce, data i dane stron; nazwa pisma i stron.
  - 2) Nazwa i adres sądu; nazwa wydziału sądu.
  - 3) Wypełnienie żądania: postępowanie nakazowe lub przeprowadzenie rozprawy pod nieobecność powoda, zasądzenie kosztów procesowych; wartość przedmiotu sporu oraz kwota wraz z odsetkami w żądaniu.
- Pamiętaj, że nota maksymalna za zrealizowaną daną kategorię elementów składowych wynosi 2 punkty, a 1 punkt przyznaje się za realizację częściową.
- Za konstrukcję pisma możesz przyznać 0 lub 1 punkt.
- Poniższą realizację łącznie oceniono na 5 punktów.

Wałbrzych, dnia 9 maja 2019 r.

Sąd Rejonowy w Świdnicy
Wydział Cywilny
pl. Grunwaldzki 14, 58-100 Świdnica

Powód: Jakub Jakubowski
zam. ul. Czarna 22, 54-987 Świebodzice
prowadzący działalność gospodarczą pod firmą:
JakubPolEx Jakub Jakubowski
z/s ul. Czarna 22, 54-987 Świebodzice
NIP: 111-222-33-44

Pozwany: Grzegorz Grzegorzewski
zam. ul. Biała 11, 58-111 Wałbrzych

Żądana kwota: 22 000 zł
(dwadzieścia dwa tysiące złotych)

POZEW O ZAPŁATĘ KWOTY

W imieniu własnym wnoszę o:

1. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 22 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 18 kwietnia 2019 r. do dnia zapłaty,
2. rozpoznanie sprawy w postępowaniu nakazowym.

Twoja ocena 1. kategorii elementów składowych: pkt / 2 pkt

Uzasadnienie:

Twoja ocena 2. kategorii elementów składowych: pkt / 2 pkt

Uzasadnienie:

Twoja ocena 3. kategorii elementów składowych: pkt / 2 pkt

Uzasadnienie:

Ocena konstrukcji pisma: pkt / 1 pkt

Uzasadnienie:

Ćwiczenie 1.
Komentarz dla nauczyciela

Wałbrzych, dnia 9 maja 2019 r.

Sąd Rejonowy w Świdnicy
Wydział Cywilny
pl. Grunwaldzki 14, 58-100 Świdnica

Powód: Jakub Jakubowski
zam. ul. Czarna 22, 54-987 Świebodzice
prowadzący działalność gospodarczą pod firmą:
JakubPolEx Jakub Jakubowski
z/s ul. Czarna 22, 54-987 Świebodzice
NIP: 111-222-33-44

Pozwany: Grzegorz Grzegorzewski
zam. ul. Biała 11, 58-111 Wałbrzych

Żądana kwota: 22 000 zł
(dwadzieścia dwa tysiące złotych)

POZEW O ZAPŁATĘ KWOTY

W imieniu własnym wnoszę o:

1. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 22 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 18 kwietnia 2019 r. do dnia zapłaty,
2. rozpoznanie sprawy w postępowaniu nakazowym.

Pierwszą kategorię elementów składowych zrealizowano w pełni (wpisano właściwie) – 2 pkt.

W drugiej kategorii elementów składowych mamy błąd we właściwości miejscowej sądu i – co za tym idzie – w adresie sądu; wydział sądu określono poprawnie – 1 pkt.

W trzeciej kategorii nie ma w żądaniu zasądzenia kosztów procesowych i przeprowadzenia postępowania pod nieobecność strony (to drugie, mniej istotne, można potraktować jako wariantywne wobec postępowania nakazowego); wartość przedmiotu sporu określono poprawnie, choć nie najlepiej nazwano; pozostała część żądania może zostać określona (na tym etapie edukacyjnym) jako poprawna – 1 pkt.

Konstrukcja pisma właściwa, kategorie elementów składowych (w stopniu minimalnym) wypełnione, aby móc przyznać punkt – 1 pkt.

Ćwiczenie 2.
Zestaw dla ucznia

Zapoznaj się z poniższą realizacją zadania 4. Zdecyduj, jakie noty punktowe należy przyznać za realizację poszczególnych kategorii elementów składowych, i uzasadnij te oceny.

- Przed uzasadnieniem oceny zaznacz elementy z poszczególnych kategorii (kategoria 1. – kolorem niebieskim, kategoria 2. – kolorem czerwonym):
  - 1) **Data i nadawca (z podpisem), adresat i instytucja wydająca decyzję (pośrednictwo); określenie decyzji.**
  - 2) **Wskazanie wadliwości decyzji; wniesienie o uchylenie decyzji.**
- Pamiętaj, że nota maksymalna za zrealizowaną daną kategorię elementów składowych wynosi 2 punkty, a 1 punkt przyznaje się za realizację częściową.
- Za konstrukcję pisma możesz przyznać 0 lub 1 punkt.

Warszawa, 25.07.2017 r.

Aneta Igrakowska
ul. Nieistniejąca 4 m. 10, 00-289 Warszawa

Uczelniana Komisji Rekrutacyjna
00-289 Warszawa, ul. Nieistniejąca 1

Odwołanie

od decyzji Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej z dnia 12.07.2017 r.

Wnoszę odwołanie od ww. decyzji w przedmiocie odmowy przyjęcia na studia.

Z decyzji tej nie jestem zadowolona. Poza tym jest ona wadliwa, jako że nie zawiera jednego z kluczowych elementów. Wobec tego wnoszę o jej uchylenie oraz o przyjęcie mnie na wskazane studia.

Twoja ocena 1. kategorii elementów składowych: pkt / 2 pkt

Uzasadnienie:

Twoja ocena 2. kategorii elementów składowych: pkt / 2 pkt

Uzasadnienie:

Ocena konstrukcji pisma: pkt / 1 pkt

Uzasadnienie:

Ćwiczenie 2.
Komentarz dla nauczyciela

Warszawa, 25.07.2017 r.

Aneta Igrakowska
ul. Nieistniejąca 4 m. 10, 00-289 Warszawa

Uczelniana Komisji Rekrutacyjna
00-289 Warszawa, ul. Nieistniejąca 1

Odwołanie

od decyzji Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej z dnia 12.07.2017 r.

Wnoszę odwołanie od ww. decyzji w przedmiocie odmowy przyjęcia na studia.

Z decyzji tej nie jestem zadowolona. Poza tym jest ona wadliwa, jako że nie zawiera jednego z kluczowych elementów. Wobec tego wnoszę o jej uchylenie oraz o przyjęcie mnie na wskazane studia.

W pierwszej kategorii elementów składowych nie wskazano organu, za pośrednictwem którego składane jest odwołanie (Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej) oraz brakuje podpisu składającej odwołanie – 1 pkt.

W drugiej kategorii elementów składowych nie wskazano, jakiego elementu brakuje w decyzji (został tu przepisany wyłącznie fragment polecenia) – 1 pkt.

Zgodnie z zasadami punktowania, w sytuacji braku wypełnienia co najmniej jednej kategorii elementów w sposób kompletny nie można przyznać punktu za właściwą konstrukcją pisma – 0 pkt.

Ćwiczenie 3. Zestaw dla ucznia

Zapoznaj się z materiałami źródłowymi i – jako Marianna Macka – napisz fragment pisma procesowego, który poprzedzałby załączniki z dowodami (a zatem fragment zawierający: datę, dane stron procesowych, oznaczenie sądu, wartość przedmiotu sporu, nazwę pisma, żądanie i uzasadnienie).

- Dane stron oraz materiał do przygotowania uzasadnienia, jednego z punktów żądania oraz określenia wartości przedmiotu sporu odnajdziesz w opisie sytuacji.
- Oznaczenie sądu, do którego skierujesz pismo, ustalisz po przeczytaniu opisu sytuacji oraz dzięki informacjom z materiałów źródłowych 2. i 3.
- Nazwy stron oraz nazwę pisma procesowego, jak również nazwę wydziału sądu, do którego je skierujesz, określ na podstawie wiedzy własnej. Pomocna w tym będzie odpowiedź na dwa pytania: 1) W jakim kodeksie odnajdziesz przepisy dotyczące umowy najmu? 2) Według przepisów jakiego kodeksu prowadzi się spory sądowe dotyczące praw majątkowych?
- Pamiętaj o formalnym charakterze pisma.

Materiał źródłowy 1. Opis sytuacji

Marianna Macka, zamieszkała w Mińsku Mazowieckim przy ul. Krótkiej 12, wynajęła Olafowi Oskiemu (synowi swych sąsiadów, zameldowanemu przy ul. Krótkiej 13) swoje – warte 400 tys. złotych – mieszkanie znajdujące się w tym samym mieście przy ul. Dworcowej 8/14 z dniem 1 marca 2019 roku. Olaf Oski płacił czynsz (należny z góry miesięcznie, płatny do 5. dnia każdego miesiąca) – ustalony w umowie na 1500 zł miesięcznie – przez sześć miesięcy. 1 września 2019 r. odmówił on płacenia czynszu i opuszczenia lokalu. 14 grudnia 2019 r. wynajmująca wysłała do najemcy pismo, w którym wypowiedziała mu umowę najmu z dniem 31 grudnia 2019 r. oraz wezwała go do zapłaty zaległości z tytułu czynszu. Najemca 31 grudnia 2019 r. opuścił lokal, ale nie uregulował zaległego czynszu. W związku z tym wynajmująca skierowała sprawę do sądu.

Materiał źródłowy 2. Przepis prawny z kodeksu obowiązującego w Rzeczypospolitej Polskiej Art. 17. Do właściwości sądów okręgowych należą sprawy: [...]

4) o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu sporu przewyższa siedemdziesiąt pięć tysięcy złotych [...].

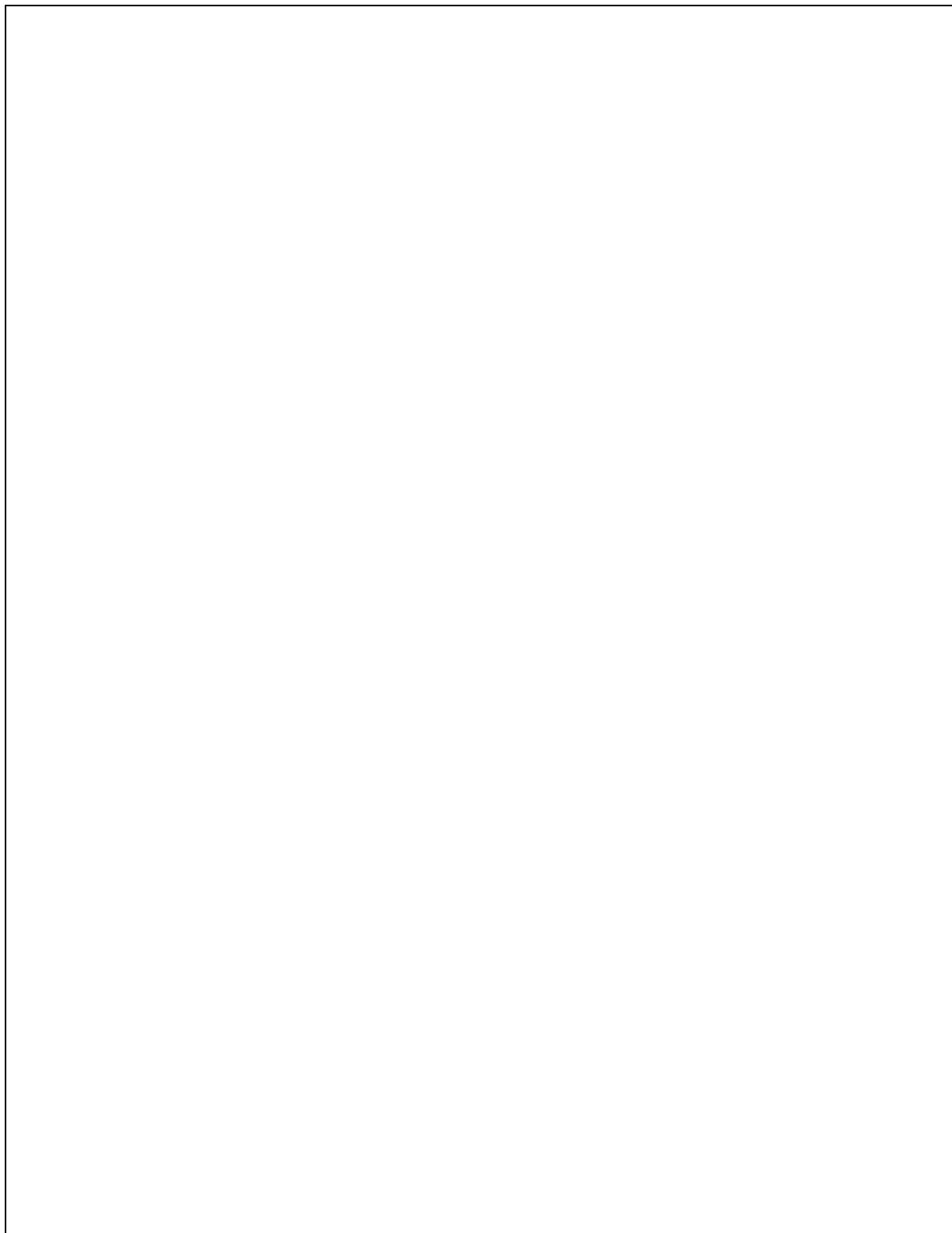
Art. 481 § 1. Jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Dz.U. [...], nr 43, poz. 296, z późn. zm. (stan prawny na 16 marca 2023 r.).

Materiał źródłowy 3. Sądy właściwe terytorialnie dla miasta Mińsk Mazowiecki

Sąd Rejonowy w Mińsku Mazowieckim, ul. Okrzei 14

Sąd Okręgowy w Siedlcach, ul. Sądowa 2

Ćwiczenie 3.
Komentarz dla nauczyciela

Mińsk Mazowiecki, 9.01.2020 r.

Sąd Rejonowy w Mińsku Mazowieckim
Wydział Cywilny
ul. Okrzei 14.

Powódka: Marianna Macka
ul. Krótka 12, Mińsk Mazowiecki

Pozwany: Olaf Oski
ul. Krótka 13, Mińsk Mazowiecki

Wartość przedmiotu sporu: 6 000 zł (sześć tysięcy złotych)

POZEW O ZAPŁATĘ

Wnoszę o:

1. zasądzenie od pozwanego kwoty zaległego czynszu wraz z należnymi odsetkami za opóźnienie,
2. przeprowadzenie rozprawy także podczas nieobecności stron,
3. zasądzenie kosztów prawem przypisanych.

Uzasadnienie

Olaf Oski nie wywiązał się ze swoich obowiązków jako najemca – przez 4 miesiące (od września do grudnia 2019 r.) nie płacił ustalonego czynszu za wynajem lokalu przy ul. Dworcowej 8/14 w Mińsku Mazowieckim.

Jest to dość skrótowa realizacja, z uwagi na uzasadnienie. Jednak okazałaby się w pełni wystarczająca do przyznania maksymalnej liczby punktów. Wydarzenia są osadzone w czasie tak, że wpisanie jakiegokolwiek daty po 31 grudnia 2019 r. (przy tym takiej, która miała już miejsce) jest właściwe. W przypadku Marianny Mackiej inną poprawną nazwą strony byłaby też nazwa niebędąca feminatywem.

Ćwiczenie 4. Zestaw dla ucznia

Na podstawie podanych informacji oraz przytoczonych przepisów prawnych napisz – jako Teresa Węgrzynowska – fragment pisma procesowego poprzedzający żądanie (a zatem fragment zawierający: datę, dane stron procesowych, oznaczenie sądu, wartość przedmiotu sporu i nazwę pisma).

- Dane stron odnajdziesz w opisie sytuacji.
- Wartość przedmiotu sporu ustalisz dzięki przeczytaniu opisu sytuacji oraz przepisu prawnego z materiału 2.
- Właściwy sąd, do którego skierujesz pismo, ustalisz po przeczytaniu opisu sytuacji oraz dzięki przepisom prawnym z materiałów 2. i 3. oraz informacjom z materiału 4.
- Znaczącą podpowiedzią dla określenia nazwy jednej strony procesowej jest drugi przepis prawny z materiału 3.
- Nazwę pisma oraz drugiej strony procesowej, jak również nazwę wydziału sądu, do którego pismo to skierujesz, określ na podstawie wiedzy własnej. Pomocna w tym będzie odpowiedź na dwa pytania: 1) Jaki kodeks reguluje kwestię dziedziczenia, spadków i zachowku? 2) Jaki kodeks reguluje kwestie dotyczące dochodzenia roszczeń czy powództwa?
- Pamiętaj o formalnym charakterze pisma, ale pomiń (w związku z brzmieniem materiału 4.) adres sądu, do którego skierujesz pismo.

Materiał źródłowy 1. Opis sytuacji

Tadeusz Mysior, spadkodawca, mieszkający ostatnio w Gdańsku przy ul. Polnej 595/40, zmarł dnia 13 czerwca 2022 r. Spadkodawca był wdowcem, a pozostawił jako zstępne dwie pełnoletnie i pracujące córki – Weronikę Mysior (zam. w Łodzi przy ul. Pilotów 111/99) i Teresę Węgrzynowską (zam. w Krakowie przy ul. Pawiej 222A), które byłyby jedynymi spadkobiorcami w przypadku dziedziczenia ustawowego.

W pozostawionym testamencie spadkodawca uczynił spadkobiercą tylko jedną z córek – Weronikę Mysior. Spadek to kawalerka położona w Gdańsku przy ul. Polnej 595/40, której wartość wynosi 280 tys. złotych.

Każda z córek utrzymywała kontakt z ojcem. Jako człowiek niemajątny, Tadeusz Mysior nie obdarował wcześniej żadnej z córek prawem własności jakiegokolwiek rzeczy wartościowej materialnie.

Materiał źródłowy 2. Przepis prawny (z zakresu prawa materialnego) z kodeksu obowiązującego w Rzeczypospolitej Polskiej

Zstępny, małżonkowi oraz rodzicom spadkodawcy, którzy byliby powołani do spadku z ustawy, należą się, jeżeli uprawniony jest trwale niezdolny do pracy albo jeżeli zstępny uprawniony jest małoletni – dwie trzecie wartości udziału spadkowego, który by mu przypadł przy dziedziczeniu ustawowym, w innych zaś wypadkach – połowa wartości tego udziału (zachowek).

Dz.U. [...], nr 16, poz. 93, z późn. zm. (stan prawny na 5 marca 2023 r.).

Materiał źródłowy 3. Przepisy prawne (z zakresu prawa procesowego) z kodeksu obowiązującego w Rzeczypospolitej Polskiej

Przepis 1. Do właściwości sądów okręgowych należą sprawy: [...] o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu sporu przewyższa siedemdziesiąt pięć tysięcy złotych [...].

Przepis 2. Powództwo z tytułu dziedziczenia, zachowku [...] wytacza się wyłącznie przed sąd ostatniego miejsca zwykłego pobytu spadkodawcy. [...]

Dz.U. [...], nr 43, poz. 296, z późn. zm. (stan prawny na 5 marca 2023 r.).

Materiał źródłowy 4. Właściwość terytorialna sądów powszechnych dla adresów podanych powyżej:

Sąd Rejonowy Gdańsk-Południe i Sąd Okręgowy w Gdańsku

Sąd Rejonowy Łódź-Śródmieście i Sąd Okręgowy w Łodzi

Sąd Rejonowy Kraków-Śródmieście i Sąd Okręgowy w Krakowie

Ćwiczenie 4.
Komentarz dla nauczyciela

Gdańsk, 15 grudnia 2022 r.
Sąd Rejonowy Gdańsk-Południe
Wydział Cywilny

Powód: Teresa Węgrzynowska
ul. Pawia 222A, Kraków

Pozwany: Weronika Mysior
ul. Pilotów 111/99, Łódź

Wartość przedmiotu sporu: 70 000 zł (siedemdziesiąt tysięcy złotych)

POZEW O ZACHOWEK

Nazwy stron byłyby także poprawne w sytuacji użycia feminatywów.

Zwróćmy uwagę, że wiedza piszącego potrzebna jest do określenia stron postępowania i nazwy pisma (choć tu mamy odpowiedź z przepisu o „powództwie”), a także nazwy wydziału sądu. Jest to z pewnością wiedza niewykraczająca poza zakres podstawowy nauczania przedmiotu.